

Jaarplan NCad 2024

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Onze taken	2
3. Onze werkwijze en activiteiten in 2024	2
1). Advisering rond de bescherming van proefdieren	2
2). Stimuleren van proefdiervrije innovatie	3
3). Partijen verbinden en kennis delen	4
4). Kennisdeling in internationaal verband	4
5). Organisatieontwikkeling en prioriteiten	4
4. Onze communicatie	5
5. Onze werkzaamheden voor 2024	6

1. Inleiding

Het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad) is een onafhankelijk adviesorgaan dat het welzijn van proefdieren beschermt. Dit doet het comité door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen, innovatie en kennisontwikkeling te stimuleren en stakeholders aan elkaar te verbinden. Het NCad heeft een kritische blik op de inzet van proefdieren. Hiervoor is maatschappelijk draagvlak belangrijk, evenals kennisdeling en samenwerking met stakeholders. Het NCad wil hiermee zichtbaar en benaderbaar zijn en zich positioneren als kennisautoriteit in het veld van dierproeven.

Het NCad neemt zowel in de samenwerking met andere Nationale Comités (NC) als in de wetenschappelijke wereld op Europees niveau een actieve rol en geeft haar adviezen internationaal bekendheid. Ook zet het NCad zich in om de Nederlandse strategie voor het versnellen van de transitie naar proefdiervrij onderzoek internationaal uit te dragen. Hiermee realiseert het NCad zichtbare verbeteringen voor het Vervangen, Verminderen en verfijnen (3V's) van dierproeven en proefdiervrije innovatie.

Het NCad is er voor proefdieren van nu en innovaties van morgen.

2. Onze taken

De werkzaamheden van het NCad richten zich op de volgende taken:

- Het NCad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over de aanschaf, fok, huisvesting, verzorging en het gebruik van dieren in dierproeven.
- Het NCad brengt advies uit rondom de 3V's en de transitie naar proefdiervrij onderzoek.
- Het NCad verbetert de kennisoverdracht over dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovaties door, in samenwerking met het IvD-Platform, beste praktijken in Nederland en daarbuiten (in samenwerking met de Nationale Comit es (NC) van de andere lidstaten) uit te dragen.
- Het NCad verbindt relevante partijen aan elkaar en draagt bij aan goede communicatie tussen en met professionals in het veld van dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovaties, alsmede naar de samenleving.
- Het NCad bevordert de openheid en transparantie over dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovatie.
- Het NCad draagt bij aan het stimuleren van proefdiervrije innovatie en stimuleert de ontwikkeling, valorisatie, acceptatie en toepassing van 3V-alternatieven voor dierproeven, zowel nationaal als internationaal. Het NCad werkt samen met andere adviesraden om 3V-alternatieven en proefdiervrije innovatie te verankeren.

3. Onze werkwijze en activiteiten in 2024

Onze werkwijze is gericht op samenwerken en verbinden.

We werken intensief samen met de organisaties in het stelsel en hebben met hen regulier overleg.

Er komt een filosofisch/ethische toevoeging aan de NCad visie, we zullen meer expliciet zijn over onze fundamentele vragen.

We zetten ieder jaar in op implementatie en stimuleren van toepassen op de werkvloer van eerder uitgebrachte en nieuwe adviezen zodat deze gebruikt worden in de dagelijkse praktijk van het onderzoek met proefdieren.

Een vervolg op ons advies over transitie richting proefdiervrije innovatie van 2016 is in 2022 gestart met een evaluatie. In 2023 zijn daarvoor de nodige interviews gehouden en is een analyse uitgevoerd van de bevindingen. Begin 2024 wordt een eerste concept van de evaluatie met een doorkijk verwacht. Ook zullen hiervoor onze stakeholders worden betrokken om een gedragen vervolg op te kunnen stellen.

Het NCad is actief agenda-lid van TPI, wat inhoudt dat het NCad kritisch en initiërend kan zijn. Op internationaal niveau wordt de samenwerking met andere NC's voortgezet.

Onze activiteiten voor 2024 passen binnen de volgende vijf thema's:

1). Advisering rond de bescherming van proefdieren

Het uitbrengen van gevraagd en ongevraagd advies rond de bescherming van proefdieren aan de minister van LNV. En daarvan afgeleid ook aan beleid en toezicht, de CCD, IvD's, en waar mogelijk DEC's, instellingsvergunninghouders en onderzoekers, is een belangrijke invulling van de wettelijke taak van het NCad. Ook de keten waarbinnen dierproefaanvragen worden beoordeeld vormt een belangrijk aandachtspunt voor het NCad. In het licht van een zorgvuldige projectbeoordeling van aanvragen voor dierproeven, zal het NCad de invulling van haar adviesrol onder andere richting IvD-Platform, de CCD en NVDEC voortzetten en waar nodig verder vormgeven.

Voor alle uitgebrachte en nieuwe adviezen geldt dat bekendheid en draagvlak in het betreffende veld doorslaggevend zijn voor de opvolging van een advies. Niet alleen zal het NCad voorafgaand aan het opstellen van een advies het werkveld consulteren en

discussies initiëren met maatschappelijke organisaties, ook zullen alle uitgebrachte adviezen aan de minister van LNV onder de aandacht van het desbetreffende veld worden gebracht. Het NCad wil inzicht krijgen in welke mate een advies is geïmplementeerd, welke obstakels er bestaan en op welke wijze het NCad kan helpen deze obstakels weg te nemen. Daarbij is het streven om hierin samen te werken met het IvD-Platform met het oog op versterkte profilering van zowel het IvD-Platform alsook het NCad. Op basis van een inventarisatie van de verschillende adviezen zal bekeken worden welke adviezen verdere implementatie behoeven. Het NCad zal een adviesvraag van LNV inzake de duiding van het aantal dierproeven verder vormgeven. Daarover vindt begin 2024 nader overleg plaats tussen de staf van het NCad en ambtelijk LNV.

Maximale dosering toxiciteitstesten REACH

Het NCad benut ook signalen uit het veld omtrent de bescherming van proefdieren in het kader van de 3Vs. In 2023 heeft het NCad zich gebogen over meldingen van een verhoogde mortaliteit en morbiditeit in specifieke wettelijk voorgeschreven studies voor chemische stoffen. De toename van het ongerief en de sterfte is een gevolg van hogere doseringen in de betreffende toxiciteitsstudies. Het NCad zal zich in 2024 verdiepen in de wetenschappelijke vraagstukken die onderliggend zijn aan dit signaal en de betrokken partijen consulteren. Daarbij zal de focus liggen op het dierenwelzijnsaspect. Het NCad zal haar bevindingen verwerken in een briefadvies dat in de tweede helft van 2024 zal worden aangeboden aan de minister van LNV.

2). Stimuleren van proefdiervrije innovatie

Samenwerking met TPI

Het NCad zet zich in om in den brede proefdiervrije innovatie te stimuleren. In dat kader is het NCad actief agenda-lid van de netwerkorganisatie Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI), die opereert onder regie van de minister van LNV. TPI is geïnitieerd op basis van het NCad-advies 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek' (transitieadvies). Het NCad heeft in de opstartfase bijgedragen aan de organisatorische opzet van TPI. Het NCad zet zich in voor het versnellen van de transitie naar proefdiervrije innovatie en draagt dat zowel in Nederland als in Europa uit.

TPI en NCad handelen ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid. We werken echter aan dezelfde doelen en steunen daarom de beweging die TPI voor ogen heeft.

Totstandkoming van streefbeelden

Het NCad stimuleert, adviseert en begeleidt de totstandkoming van *streefbeelden* voor afgebakende onderzoeksdomeinen. Dat geldt voor het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, voor toegepast en toepassingsgericht onderzoek en in onderwijs en training. Daar waar mogelijk geeft het NCad extra impulsen voor het opstarten van streefbeelden. Het NCad zal in 2024 het opstellen een nieuw streefbeeld entameren en daar waar nodig faciliteren op het gebied van Dier voor Dier.

Het NCad werkt met TPI samen om een logisch verband te borgen tussen het concept van Streefbeelden Proefdiervrij Onderzoek en activiteiten van TPI.

Streefbeelden hebben tot doel om de transitiedoelen te duiden voor proefdiervrije innovatie. Het concept van streefbeelden, alsmede de systematiek om deze op te stellen komt voort uit het NCad-advies 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek'.

Monitoring streefbeelden

Het NCad ontwikkelt vanuit haar onafhankelijke rol een eenvoudige monitor voor voortgang van het opstellen van streefbeelden en de doorwerking van reeds opgestelde streefbeelden. Dit om waar mogelijk advies en ondersteuning te bieden. De wijze van monitoren wordt gedeeld met TPI.

Identificeren van en verbinden op het gebied van proefdiervrije innovatie

Het NCad wil het gebruik van proefdiervrije innovaties stimuleren in Nederland en in EU-verband door hierover in gesprek te gaan met stakeholders. Tevens bezoeken we relevante symposia en congressen waar veelal presentaties over proefdiervrije innovaties worden gegeven.

3). Partijen verbinden en kennis delen

Het NCad stimuleert de betrokkenheid van stakeholderpartijen en versterkt de verbinding met partijen binnen en buiten het proefdierdomein, zoals: innovatiewetenschappen, biomedische wetenschappen, bestuurskunde, ICT en sociale wetenschappen. Daarmee beoogt het NCad innovatie rondom dierproeven te stimuleren. Dat doet het NCad onder andere door financieel en inhoudelijk bij te dragen aan congressen, symposia te organiseren en haar netwerk in het wetenschappelijke en bestuurlijke domein te mobiliseren om proefdiervrije innovaties te ondersteunen. Het verbeteren van de kennisoverdracht over dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovatie, met name in het werkveld zelf, is ook een van de kerntaken van het NCad. Ten aanzien van de IvD's en het IvD-Platform neemt het NCad dan ook de rol van initiator en verbinder om de totstandkoming van Codes of Practice (CoP's) en andere beste praktijken te faciliteren en om de kwaliteit daarvan te borgen. Daarnaast ondersteunt en faciliteert het NCad, in samenwerking met het IvD-platform, het opstellen van CoP's. IvD's spelen een cruciale rol in het verspreiden en het gebruik van CoP's.

4). Kennisdeling in internationaal verband

De verspreiding van beste praktijken en kennis van en naar de andere NC's en 3V-centra is van belang voor de harmonisatie van werkwijzen en projectbeoordeling. Verspreiding van Nederlandse CoP's vindt plaats via de website van het NCad, sociale media, het IvD-Platform, het platform van de EC (CIRCABC) en tijdens bijeenkomsten. Ook worden beste praktijken opgehaald. In samenspraak met het IvD-Platform wordt bezien of deze aan een expertgroep worden meegegeven bij het opstellen van een Nederlandse CoP, dan wel aanleiding zijn om een Nederlandse CoP te herzien of er één op te stellen. Verder kan het NCad in overleg met het IvD-Platform besluiten deze CoP's alleen bekend te maken.

De NC's organiseren bij toerbeurt eens per jaar een bijeenkomst om de internationale samenwerking te versterken. In 2024 zal het NCad daarnaast haar internationale netwerk verstevigen gericht op kennisdeling, zowel om relevante wetenschappelijke kennis en inzichten op te doen als om Nederlandse best practices delen.

5). Organisatieontwikkeling en prioriteiten

Het NCad kan alleen impact hebben wanneer het werkelijk in verbinding staat met het dierexperimentele werkveld en proefdiervrije innovatie. Het intensiveren van de stakeholdersrelatie vraagt om meer contact en om het bieden van gespreksruimte om nieuwe samenwerkingskansen te bespreken.

De capaciteit van de staf van het NCad is in 2023 versterkt. In 2024 zullen daarom meer initiatieven ter hand worden genomen, zoals het versterken van het internationale netwerk van het NCad.

4. Onze communicatie

Het NCad profileert zich steeds nadrukkelijker als kennisautoriteit in het veld van dierproeven. Het NCad is onpartijdig, met een genuanceerd, duidelijk verhaal. Haar werkwijze en activiteiten dragen dit uit en sluiten hierop aan.

Zichtbaar en in verbinding

Het comité wil haar impact verder uitbouwen. Daartoe is het belangrijk dat zij nog meer zichtbaar en benaderbaar is voor haar doelgroepen. Naast het uitbrengen van adviezen en CoP's, is een duidelijke communicatiestrategie daarvoor noodzakelijk. Dat is enerzijds concreet, zoals het verbeteren van de doorzoekbaarheid van de NCad-website, maar ook de inzet van de social media kanalen om uitgebrachte adviezen onder de aandacht van politiek en publiek te brengen. Daarbij wordt niet uit het oog verloren dat het NCad een wetenschappelijke focus heeft, maar is toegankelijkheid en begrijpelijkheid van samenvattingen van adviezen noodzakelijk om een maatschappelijke impact te bewerkstelligen. De staf van het NCad zal daarvoor door de RVO-communicatieadviseurs ondersteund worden.

- Het NCad profileert zich in het veld met de organisatie van het Harry Blom-beraad of een andere vorm van symposium of groter evenement, met als onderwerp ontwikkelingen op het gebied van onderzoek met proefdieren.
- Het NCad blijft nadrukkelijk de samenwerking zoeken met stakeholders in het partnerprogramma Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI) en andere stakeholdergroepen. Op deze manier blijft het NCad zichtbaar en direct in gesprek met het onderzoeksveld.

Verbeteren website NCad

In 2023 heeft het NCad de wens geuit om de website te vernieuwen. Vanuit de RVO is daarom in opdracht van het NCad in 2023 een start gemaakt met een aantal verbeteringen van de website. RVO zal op basis van gemaakte werkafspraken in 2024 verdere noodzakelijke en extra punten (of pagina's) oppakken die makkelijk en snel verbeterbaar zijn.

In 2024 gaat het NCad verder met:

- Nadere uitwerking van de onderwerpen uit de strategie die we in 2022 hebben vertaald in aansprekende content (tekst & beeld); zo communiceren we op een stelselmatige manier, die voor één uitleg vatbaar is. Dit is een structurele actie waarbij we ook de actualiteit in de gaten houden.
- Het verder optimaliseren van de bestaande kanalen (LinkedIn en nieuwsbrief). Daar is in 2023 door de staf een start mee gemaakt.
- Het verder vertalen van de uitgangspunten (meer beeldgebruik).

5. Onze werkzaamheden voor 2024

Algemeen

- Om nog scherper te duiden vanuit welke uitgangspunten het NCad haar werk verricht, komt er een filosofisch/ethische toevoeging aan de NCad visie waardoor we explicieter kunnen zijn over onze fundamentele vragen.
- Algemene taken zoals reguliere overleggen met verschillende stakeholders worden gecontinueerd.
Het NCad heeft regulier overleg met het bestuur van het IvD-Platform. De samenwerking heeft de afgelopen periode steeds meer vorm gekregen en zal ook in 2024 gecontinueerd worden. Het rondetafelgesprek met de dierenwelzijnsorganisaties dat twee maal per jaar plaatsvindt zal ook worden gecontinueerd.
- Internationale contacten en kennisuitwisseling met andere NC's en met de Europese Commissie worden steviger ondersteund vanuit de staf van het NCad en verder uitgebreid.
- In 2022 heeft een stelsevaluatie plaatsgevonden. Daaruit kwam naar voren dat het IvD-Platform verdere professionalisering verdient door structurele financiering. Het NCad zal in overleg met de opdrachtgever in 2024 bekijken of en op welke wijze dat vorm kan worden gegeven.
- Er zal een inventarisatie worden gemaakt van de adviezen die verdere implementatie behoeven en waarover breder gecommuniceerd zal worden.

Organiseren van en deelname aan evenementen

- In het kader van kennisoverdracht en het ondersteunen van communicatie met en tussen professionals wordt ook in 2024 gezamenlijk met het IvD-Platform een Harry Blom-beraad georganiseerd.
- Het NCad zal een bijdrage leveren aan het internationale symposium dat wordt georganiseerd door het 3R centre Utrecht en TPI.
- Wanneer het NCad een advies uitbrengt organiseert het NCad voor de betreffende doelgroepen een informatiebijeenkomst. Afhankelijk van de adviezen wordt daarvoor een passende vorm gezocht.
- Bij verschillende nationale en internationale bijeenkomsten zoals de Biotechnische Dagen en internationale congressen zal het NCad een actieve bijdrage leveren en vertegenwoordigd zijn.

Beste praktijken

- Op basis van een inventarisatie in samenwerking met het IvD-Platform wordt bekeken welke COP's actualisering behoeven.
- Een aantal CoP's zal in 2024 worden geactualiseerd waaronder de CoP over herplaatsing van proefdieren.
- We geven ondersteuning aan een CoP over individuele huisvesting.
- Initiatieven van CoP's bijvoorbeeld Kankeronderzoek zullen worden omarmt

Streefbeelden

- Er zal getracht worden om op basis van een analyse die in 2023 is uitgevoerd een nieuw streefbeeld Dier voor Dier gestalte te geven.
- Ook zal worden bekeken op welke terreinen nieuwe streefbeelden kunnen worden gestart.

Harmonisatie

- Het NCad heeft internationale contacten en uitwisseling over implementatie van proefdiervrij geproduceerde antilichamen en deelt actief kennis over beste praktijken.

Adviezen/zienswijzen

- De actualisering van het in 2016 opgestelde advies; 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek' dat in 2022 is gestart is in 2023 gecontinueerd en er zullen meerdere adviezen op dat gebied worden uitgebracht. Het advies is vormgegeven als een programma met daaronder verschillende projecten.

Deze omvatten vooralsnog:

- een analyse van wat er met de adviezen uit het rapport over proefdiervrije innovaties van het NCad uit 2016 is gedaan met daarin een doorkijk naar het transitieadvies 2.0.
 - een onderzoek naar de onderliggende drijfveren om een keuze te maken voor een bepaald model al dan niet met proefdieren.
 - een nadere duiding van transformatieve governance binnen de verschillende stromingen van de transitiekunde met praktische handvatten om de transitie proefdiervrije innovatie verder te brengen.
 - het opstellen van het transitieadvies 2.0
- Parallel aan het advies transitie 2.0 (volgend op de terugblik) starten we met een rapport/advies over dierethiek. We maken een inventarisatie van verschillende richtingen en stromingen en hoe dat zich verhoudt met de huidige definitie binnen de wetgeving.
 - Een inventarisatie, gestart in 2022 van punten die kunnen worden ingebracht bij de evaluatie van de Wet op de Dierproeven zal worden voortgezet.
 - Een adviesvraag van LNV over duiding van aantal dierproeven zal worden vormgegeven.
 - Een inventarisatie van door het NCad uitgebrachte adviezen die actualisering behoeven.
 - Een briefadvies over dierenwelzijn i.r.t. de maximale dosering bij toxiciteitstesten.

In juni 2024 zal het NCad de voortgang van de uitvoering van het jaarplan bespreken en indien noodzakelijk herprioriteren.

Indien er in de loop van 2024 adviesvragen komen vanuit het ministerie van LNV, IvD-platform of de CCD, zal mogelijk ook een herprioritering plaatsvinden.